

GDE-1108

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2017

Sanskrit : C.C.-201

(सभापर्व अ. ५७-६३ एवं व्याकरणम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनाभांथी गमे ते चार श्लोको अनुवाद सङ्कित समझवो : १४

- (१) प्रदीप्य यः प्रदीप्ताग्निं प्राक्त्वरन्नाभिधावति ।
भस्मापि न स विन्देत शिष्टं क्वचन भारत ॥ (५७.११)
- (२) न श्रेयज्ञे नीयते मन्दबुद्धिः स्त्री श्रोत्रियस्येव गृहे प्रदुष्टा ।
ध्रुवं न रोचेद्भरतर्षभस्य पतिः कुमार्या इव षष्टिवर्षः ॥ (५७.१५)
- (३) माद्रीपुत्रौ प्रियौ राजस्तवेमौ विजितौ मया ।
गरीयांसौ तु ते मन्ये भीमसेनधनञ्जयौ ॥ (५८-१६)
- (४) आशीविषाः शिरसि ते पूर्णवनेशा महाविषाः ।
मा कोपिष्णः सुमन्दात्मन्मा गमस्तवं यमक्षयम् ॥ (५९-०३)
- (५) अजो हि शस्त्रमखनत्किलैकः शस्त्रे विपन्ने पद्भिरपास्य भूमिम् ।
निकृन्तनं स्वस्य कण्ठस्य धोरं तद्वद्वैरं मा खनीः पाण्डुपुत्रैः ॥
(५९-०८)
- (६) धर्मेस्थितो धर्मसुतश्च राजा धर्मश्च सूक्ष्मो निपुणोपलभ्यः ।
वाचापि भर्तुः परमाणुमात्रं नेच्छामि दोष स्वगुणान्विसृज्य ॥
(६०-३१)
- (७) याज्ञसेन्या यदुक्तं तद्वाक्यं विबूत पार्थिवाः ।
अविवेकेन वाक्यस्य नरकः सद्य एव नः ॥ (६१-१२)
- (८) कुलेषु जाताः कल्याणि व्यसनाभ्याहता मृशम् ।
धर्म्यान्मार्गान्न च्यवन्ते यथा नस्त्वं वधूः स्थिता ॥ (६२-१८)

૨ “મહાભારત એ કોઈ એક વ્યક્તિની રચના નથી” – ચર્ચો. ૧૪
(૩૦૦ શબ્દોમાં)

અથવા

૨ “મહાભારત એ ભારતીય સંસ્કૃતિનો વિશ્વકોશ છે” – આ ૧૪
વિધાનની ચર્ચા કરો.

૩ દ્રૌપદીવસ્ત્રાહરણ પ્રસંગનું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪

અથવા

૩ યુધિષ્ઠિરનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪

૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : (૧૫૦ શબ્દોમાં) ૧૪

- (૧) ઘૂતપ્રસંગે વિદુરનો પ્રકોપ
- (૨) વિકર્ણની ઉક્તિ
- (૩) દ્રૌપદીનો આર્તનાદ
- (૪) મહાભારતના ટીકાકારો

૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪

- (૧) મહર્ષિ વ્યાસના માતા-પિતાનું નામ જણાવો.
- (૨) પર્વ એટલે શું ? મહાભારતનાં કેટલા પર્વો છે ?
- (૩) ઘૂત પ્રસંગે વિદુરનો ઉપદેશ જણાવો.
- (૪) ઘૂત પૂર્વે યુધિષ્ઠિરે કરેલ દ્રૌપદીનું ટૂંકમાં વર્ણન કરો.
- (૫) વિદુર પોતાના વિચારના સમર્થનમાં કોનું ઉદાહરણ ટાંકે છે ?
- (૬) ધર્મ અંગે કર્ણના વિચારો વર્ણવો.
- (૭) દિવ્ અને ચુર્ ધાતુનું વ. પ્રથમ પુરુષ બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૮) મક્ષ અને ગળ્ ધાતુનું વ. ત્રી.પુ. એકવચનનું રૂપ આપો.
- (૯) કુપ્ અને નશ્નું ઘ્વસ્તન ભૂતકાળ પ્રથમ પુરુષ એકવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૦) જન્ અને કથ્નું ઘ્વસ્તન ભૂતકાળ ત્રીજો પુરુષ બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૧) કુપ્સ્યથઃ અને નશ્યતિ રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૨) અદીવ્યન્ અને અગણ્યે રૂપો ઓળખાવો.